



چطور کتابخانه‌مان را مرتب کنیم؟

طرح ساماندهی یار مهربان

مرتب کردن کتاب‌ها کار ظاهراً ساده‌ای است. چنداناً قفسه است و چنداناً کتاب که می‌توان آنها را به ترتیب قد، رنگ یا موضوع یا اصلاً بدون هیچ آداب و ترتیبی چید در قفسه. اما همه چیز همین نیست. اگر اهل کتاب خواندن باشید می‌دانید که مرتب کردن کتابخانه خودش پروژه مفصلی است. لازم نیست کتابخانه‌مان به اندازه کتابخانه آیت... مرعشی هم گسترده باشد، چیدن همین کتابخانه‌های نقلی هم کلی وقت و انرژی نیاز دارد. آنچه در ادامه می‌آید چند راهکار ساده و کاربردی است برای حل این مساله.

مینا نوری

خبرنگار

چی بخریم؟

اگر به دنبال خرید کتابخانه هستید هم بهتر است چندتا نکته را در نظر داشته باشید. اول این‌که خانه‌تان مستاجر است و بعد از مدتی باید اسباب‌کشی کنید یا نه؟ اگر در خانه اجاره‌ای کتابخانه را فیکس برای یک فضای خاص سفارش بدهید، بعداً و در خانه جدید به دردرس خواهید افتاد. نکته بعدی در مورد مدل کتابخانه است.

قدیم‌ها همه کتابخانه یک شکل ساده و کلاسیک داشتند اما الان طرح‌های فانتزی و متفاوتی از کتابخانه قابل سفارش است. قبل از خرید این مدل‌ها به جاگیری آن در خانه، میزان کتاب‌هایی که در آن می‌شود گذاشت و ایمنی‌اش فکر کنید. اگر کتاب‌هایتان دسته‌بندی خاصی دارد و می‌خواهید بعضی از آنها جلوی چشم نباشد، می‌توانید نوعی از آن را تهیه کنید که بخشی از آن کم‌درد دارد. توصیه بدیهی این‌که کتابخانه را متناسب با کتاب‌هایتان تهیه کنید و به فکر سال‌های بعد که تعداد کتاب‌هایتان دوبرابر می‌شود نباشید. در خانه‌های کوچک امروز باید متناسب با همین امروز و امسال همه چیز را چید.

چطور مرتب کنیم؟

اگر کتابخانه‌تان بزرگ است و کتاب‌هایتان کم است می‌توانید کتابخانه را با وسایل تزئینی پر کنید و کتاب‌ها را هم در طبقات مختلف قرار دهید. مجسمه‌ها، قاب‌های عکس و گلدان‌های کوچک وسایل مناسبی برای پر کردن فضای خالی کتابخانه است.

ضمناً ایده‌های زیادی در اینترنت هست که با استفاده از آنها می‌توانید از کتابخانه‌تان به عنوان یک فضا برای زیباتر کردن فضای خانه استفاده کنید. البته همیشه هم این‌طور نیست. خیلی وقت‌ها هم کتاب زیاد است و قفسه کتاب کم. این‌جور وقت‌ها باید بروید سراغ روش‌های متنوع چیدمان کتاب.

اگر کتابخانه‌تان عمق زیادی دارد بهتر است بی‌خیال دیده‌شدن همه کتاب‌ها شوید و آنهایی را که کمتر کارایی دارند، در ردیف پشتی قرار دهید. اگر وقت‌تان آزاد است می‌توانید فهرستی از کتاب‌های پشتی و جایشان در قفسه‌ها هم تهیه کنید تا بعداً برای پیدا کردن یکی‌شان مجبور نشوید کل کتابخانه را زیر و رو کنید. اگر قفسه‌ها طول زیادی دارند شاید به صرفه‌تر باشد کتاب‌ها را روی هم قرار دهید و تا سقف قفسه بروید. این‌طوری می‌توانید فضای بیشتری را پر کنید. برای زیباتر شدن فضای کتابخانه می‌توانید از روش ترکیبی بهره ببرید؛ یعنی بخشی از کتاب‌ها را مثل حالت معمولی به هم تکیه بدهید و بخشی را هم روی هم دیگر بگذارید.

چطور دسته‌بندی کنیم؟

خیلی‌ها به شکل جدی پیشنهاد می‌کنند کتاب‌ها را به ترتیب قد و قطر یا به ترتیب رنگ در کتابخانه بچینید تا کتابخانه‌تان نمای بهتری داشته باشد. این کار برای وقتی مناسب است که کارکرد کتابخانه در حد بوفه کنار پذیرایی تقلیل پیدا کند. بنابراین جدای از این حالت، این‌که کتاب‌ها را به چه ترتیبی در کتابخانه بچینید به چند عامل بستگی دارد و مسلماً خودتان بهتر از هر کس دیگری می‌توانید تصمیم بگیرید با کتاب‌ها چه کار کنید. اگر در حوزه‌های گوناگونی مطالعه می‌کنید دسته‌بندی موضوعی می‌تواند کمک‌کننده باشد. گاهی نیز همه افراد خانه کتابخوان هستند و این‌جور وقت‌ها جدا کردن کتاب‌های هر کس پیشنهاد مناسبی است. بعضی وقت‌ها هم می‌توانید بر اساس کاربرد کتاب‌ها آنها را در کتابخانه بچینید. کتاب‌های کم‌کاربردتر را بگذارید در طبقات بالایی و کتاب‌هایی را که بیشتر استفاده می‌کنید، دم دست بگذارید.

کتاب کودک را چه کنیم؟

کتابخانه‌های معمولی برای کتاب کودک گزینه مناسبی نیست. چرا که قطر کتاب کودک بسیار کم است و معمولاً از عطف آن نمی‌توان فهمید با چه کتابی سروکار داریم. بنابراین اگر می‌خواهید برای کودکان کتابخانه‌ای سفارش بدهید، بهتر است سراغ مدل‌هایی شبیه این تصویر بروید. خوبی چنین استندهایی این است که کودک تصویر جلد کتاب‌ها را می‌بیند و هم به خواندن کتاب ترغیب می‌شود و هم خودش می‌تواند به راحتی کتاب مدنظرش را پیدا کند. حسن دیگرش هم این است فضای زیادی اشغال نمی‌کند و برای خانه‌های کوچک هم قابل استفاده است. جنس چوبی این استندها هم در بازار هست و حتی می‌توانید با توجه به فضای منزل‌تان سفارش بدهید برایتان بسازند.

ایمنی‌اش را چطور تامین کنیم؟

کتابخانه هم مثل یخچال، آینه و قاب عکس جزو تجهیزات غیرسازه‌ای ساختمان است و در زمان زلزله می‌تواند صدمات جبران ناپذیری بزند. بنابراین برای جلوگیری از آسیب دیدن هنگام زمین‌لرزه بهتر است کتابخانه را به دیوار محکم کنید.

همچنین آن را نزدیک فضای خوابیدن‌تان قرار ندهید؛ البته گاهی هم باید امنیت کتاب‌ها را تامین کرد. بنابراین اگر بچه کوچک در خانه دارید یا مهمان‌تان بچه دارد، کتاب‌های

نفیس و ارزشمندتان را در طبقات پایین کتابخانه نگذارید تا بچه به آسانی به آن دسترسی نداشته باشد و خرابش نکند. نکته مهم دیگری که کمتر کسی به آن توجه می‌کند این است که اهل کتاب قرض دادن هستید یا نه؟ اگر دست و دلبازید که خوشا به سعادت‌تان ولی اگر در روزگاری که کتاب جزو کالاهای ارزشمند شده، به قرض دادن‌شان حساس هستید، باید در انتخاب جای کتابخانه دقت کنید. این‌که کتابخانه در همان فضای پذیرایی از مهمان باشد این خطر را دارد که مهمان‌ها بخواهند کتاب را امانت ببرند!

